

MINISTERSTWO NAUKI I SZKOLNICTWA WYŻSZEGO
KOMITET POLITYKI NAUKOWEJ

BM.WOG.001.76.2020.JW

Warszawa, 18.12.2020r

**Stanowisko Komitetu Polityki Naukowej i prezydium PAN w kontekście wspólnego posiedzenia w
dniu 9-go grudnia 2020r**

Dnia 9-go grudnia 2020r odbyło się posiedzenie Komitetu Polityki Naukowej, na które zostali zaproszeni Pan Prof. Jerzy Duszyński – Prezes Polskiej Akademii Nauk i Pan Prof. Paweł Rowiński – Vice-Prezes Polskiej Akademii Nauk.

Celem posiedzenia było poznanie stanowiska Prezydium PAN dotyczącego roli i miejsca Polskiej Akademii Nauk na naukowej mapie Polski w kontekście reformy PAN. Miało to związek z pracami toczącymi się w ramach KPN, a dotyczącymi różnych wariantów reformy PAN. Posiedzenie odbyło się w ramach prac wskazanych w stanowisku KPN z dnia 23.07.2020r o woli prowadzenia działań w sprawie reformy PAN i wypracowania optymalnych rekomendacji dla modelu zmian w jej funkcjonowaniu.

W wyniku przeprowadzonej dyskusji wskazano następujące konkluzje:

1. Reforma Polskiej Akademii Nauk jest niezbędna w celu wykorzystania wysokiego potencjału intelektualnego i naukowego uczonych pracujących w PAN i związanych z jej działalnością, co przyczyni się do zwiększenia jej wpływu na naukę światową;
2. Przedłużająca się dyskusja nad różnymi wariantami reformy PAN negatywnie wpływa na rozwój jednostek naukowych wchodzących w jej skład, co skłania do wniosku, że konieczne jest podjęcie zdecydowanych kroków legislacyjnych oraz wskazanie modelu jej finansowania;
3. Oznacza to konieczność pilnego wyboru optymalnego dla rozwoju PAN wariantu reformy obejmującej trzy filary: Akademię, Instytuty Naukowe oraz Komitety Naukowe i Problemowe.
4. Wybór wariantu reformy powinien być poprzedzony ograniczoną czasowo dyskusją środowiskową na wzór Narodowego Kongresu Nauki;
5. KPN i Prezydium PAN wskazują na następujące szczegółowe kierunki działań, jako istotne elementy procesu reformowania Polskiej Akademii Nauk.

Są nimi:

- opracowanie i przedstawienie misji i strategii działania PAN w kontekście współczesnych globalnych wyzwań cywilizacyjnych i międzynarodowej konkurencji w dostępie do wiedzy,

infrastruktury badawczej, instrumentów i środków finansowych oraz zasobów ludzkich o najwyższym potencjale intelektualnym;

- opracowanie modelu zarządzania, finansowania i ewaluacji jednostek PAN, pozwalającego na wypełnienie wskazanej misji i strategicznych celów działania w tym także identyfikację barier nie pozwalających osiągnąć odpowiedniego poziomu doskonałości naukowej jednostek PAN. W tym kontekście propozycja opracowana przez powołany przez Prezesa PAN „Zespół ds. opracowania założeń do projektu oraz projektu nowelizacji ustawy o Polskiej Akademii Nauk” może być kanwą do dalszych prac legislacyjnych.

- opracowanie systemu finansowania PAN pozwalającego na długofalowe, stabilne finansowanie programów celowych, ważnych z punktu widzenia rozwoju państwa a także projektów nowatorskich obciążonych wysokim ryzykiem wraz z wymagającym systemem ich ewaluacji;

- wskazanie kierunków synergicznego działania z krajowymi uniwersytetami w celu unikania wewnętrznej konkurencji w ramach procesu ewaluacji działalności naukowej i możliwości optymalizacji wykorzystania potencjału uczonych obu typów jednostek;

- opracowanie strategii umiędzynarodowienia jednostek PAN między innymi uwzględniając działalność szkół doktorskich w jej instytutach;

- doceniając wkład uczonych będących członkami Akademii i Komitetów Naukowych wskazanie nowych zadań związanych z działalnością ekspercką i doradczą w rozwiązywaniu kluczowych problemów wagi państwowej w obszarach badawczych objętych działalnością PAN.

KPN i Prezydium PAN wyrażają wolę dalszej współpracy nad reformą Polskiej Akademii Nauk w tym szczególnie w uczestniczeniu w środowiskowej dyskusji nad kluczowymi elementami decydującym o powodzeniu reformy.

Prezes PAN

Przewodnicząca KPN

Prof. dr hab. Jerzy Duszyński

Prof. dr hab. Anna Chełmońska-Soyta